

PSIHOFIZIČKE KARAKTERISTIKE RAZVOJA DJECE ŠKOLSKE DOBI

Tjelesni razvoj

Tjelesni razvoj za većinu školske djece znači vrijeme stabilnog i ravnomjernog rasta sa kontinuiranim poboljšanjem tjelesnih vještina. Djeca u ovom periodu rastu sporije. Usporen rast djece za vrijeme ovog perioda, jedan je od razloga postizanja sve bolje kontrole nad svojim tijelom.

Tokom školske dobi sva se motorička umijeća vremenom poboljšavaju, ali na različite načine. U ovoj fazi razvoja jedan broj djece prate i određene teškoće.

Postoje djeca koja su nemirna, nespokojna, nespretna, implusivna, rade brzopleto, odgovaraju nepromišljeno, imaju problema sa tumačenjem onoga što ostavlja utisak na njihova osjetila (npr. slabo čuju i pamte, dobivaju iznenade izljeve bijesa i ne mogu se duže vremena baviti nekim zadatkom, a ako je to izraženo u mjeri da ometa okolinu ili samu djecu, tada govorimo o hiperaktivnosti, poremećaja u pažnji ili poteškoćama u koncentraciji).

Bez obzira na to o kakvim teškoćama se radi, važno je nastojati da se maksimalno iskoriste djetetove mogućnosti.

Kognitivni razvoj (saznajni razvoj)

U dobi od 7 ili 8 godina djeca u potpunosti ulaze u stadij konkretnosti. Oni mogu misliti na predmete u pojmovima, kategorijama ili razredima, što znači da ih mogu klasificirati. Uobičajne kategorije su igračke, životinje, ljudi i slično. Djeca u ovom razvoju mogu klasificirati i različite predmete prema dužini, veličini ili bojama, zatim razumiju relacije kao „veće od“ ili „svjetlije od“ i sl. Ne povećava se samo fond riječi, već i djetetovo shvatanje značenja riječi.

Dijete u školskim godinama može imati neku vrstu poteškoća u učenju, u nižim razredima poteškoće se pokazuju u nemogućnosti savladavanja sricanja slova u riječi, čitanja dugih riječi, čitanja normalnom brzinom i razumjevanja pisanog teksta.

Socio-emocionalni razvoj

Poimanje sebe razvija se tokom čitavog djetinjstva, adolescencije i života kao odraslih osoba. Drugovi istih godina bivaju važni između ostalog i zbog toga što oni pomažu jedni drugima da se oslobode egocentrizma (mišljenja da su oni središte svijeta), te da razumiju šta i kako drugi ljudi misle i osjećaju.

Razvoj morala tokom školskih godina je usko povezan s saznanjem i emocionalnim razvojem, a znači sposobnost razumjevanja i ponašanja u skladu sa pravilim ponašanja, počevši od konkretnih i specifičnih pravila do općevažećeg morala.

Djeca počinju učestvovati u većem broju socijalnih aktivnosti, uče se novim ulogama u obitelji, školi i u svom slobodnom vremenu.

Navest ćemo nekoliko problema socioemocionalne ili psihosocijalne prirode:

- Jedan broj djece biva izložen grupnom nasilju, a jedan broj djece vrše nasilje nad drugom djecom. Najčešće je riječ o hroničnom proganjanju, tako da dječaci i djevojčice bivaju duže vremena izloženi maltretiranju.
- Fobije (neopravdani strah) predstavljaju strah od izvjesnih situacija i predmeta koji za druge osobe ne predstavljaju nikakav problem. Fobije se mogu podijeliti u tri kategorije: strah od tjelesnih ozljeda, strah od prirodnih fenomena (npr. grmljevina) i strah od socijalnih situacija.
Fobije od škole su vrlo česte u ovom periodu. Dijete dobija napade anksioznosti (napetosti) kada treba ići u školu ili kada dolazi u njenu blizinu.
Ovakvi napadi su najčešće povezani sa fizičkim simptomima: drhtavicom, mučninom ili teškoćama u disanju.
- Poteškoće koje se javljaju kod školske djece trebaju se ozbiljno shvatiti.
Zahtjevi koje škola postavlja u vezi sa disciplinom, koncentracijom i učenjem u pravilu su novi za dijete.
- Tokom školskih godina većina djece se, dobro nosi sa problemima (npr. problemi sa drugovima, roditeljima, i društvom oko sebe).
- Snaga koju dijete ima govori nam mnogo o načinima kako smo do sada komunicirali u obitelji i jesmo li stvarali odnose povjerenje, bliskosti, ljubavi, igre i podsticanja.
- Uspjeh ili neuspjeh vaših odgojnih metoda jasno se ogleda u samopoštovanju vašeg djeteta.
- Važno je znati da odgovorno roditeljstvo-starateljstvo od roditelja-staratelja traži brigu koja traje najmanje 18 godina.

Pedagog-psiholog
Fatima Ćorbo